

En aquesta entrevista, Julian Assange, de 44 anys, parla sobre la tornada de la plataforma de filtració d'informació Wikileaks i de la seva voluntat d'oferir assistència a la comissió del Parlament alemany que investiga l'espionatge massiu de l'NSA.

JULIAN ASSANGE

«Estem inundats de material»

Michael Sontheimer
© Der Spiegel

Wikileaks ha tornat. Ha publicat documents que demostren que els Estats Units vigilaven el Govern francès, connexions diplomàtiques saudites i proves de la vigilància massiva del Govern alemany per part dels serveis secrets nord-americans. Quins són els motius de la tornada?

—Certament, Wikileaks ha publicat molt de material durant els darrers mesos. Hem publicat moltes coses, però de

vegades eren documents que no tenien a veure ni amb Occident ni amb la premsa occidental, documents sobre Síria, per exemple. Però cal tenir en compte que hi havia –i encara hi ha– un conflicte amb el Govern nord-americà que va començar seriosament el 2010 després que publiquéssim una bona colla de documents secrets dels Estats Units.

—Què va significar aquella situació per a vostè i per a Wikileaks?

—Un seguit de casos legals, bloquejos, atacs als mitjans, etc. Amb el bloqueig financer, Wikileaks va quedar-se sense més del 90% dels seus recursos. El bloqueig va

produir-se d'una manera completament extrajudicial. Vam emprendre mesures legals contra aquella situació i hem guanyat als tribunals, per tant, ara la gent ens pot tornar a fer donacions.

—Quines dificultats va haver de superar?

—Haviem patit atacs a la nostra infraestructura tècnica. I la nostra plantilla va haver d'entomar una retallada salarial del 40%, però hem pogut mantenir-nos sense haver d'acomiadar ningú, cosa de la qual estic molt orgullós. Ens vam tornar una mica com Cuba, buscant maneres per eludir el bloqueig. Hi va haver diversos →

→ grups, com l'alemany Wau Holland Foundation, que van recollir donatius per a nosaltres durant el bloqueig.

—**Què en van fer, de les donacions que van rebre?**

—Ens van permetre pagar una infraestructura nova, que era necessària. Ja fa gairebé vint anys que publico informacions sobre l'NSA (l'Agència de Seguretat Nacional dels Estats Units), per tant era conscient de la vigilància massiva de l'NSA i del GCHQ (Government Communications Headquarters, una agència dels serveis secrets britànics). Necessitàvem un sistema de nova generació per protegir les nostres fonts.

—**I ara està en funcionament?**

—Sí, fa uns quants mesos vam començar a treballar amb un sistema d'enviament de nova generació i també el vam integrar amb les nostres publicacions.

—**Així doncs, podem esperar noves publicacions?**

—Ara estem inundats de material.

—**Wikileaks ha canviat les maneres de col·laborar amb els periodistes i els mitjans al llarg dels anys?**

—Ara fem servir molts més contractes perquè havíem tingut males experiències, sobretot a Londres. Ara tenim contractes amb més d'un centenar de mitjans de comunicació d'arreu del món. Tenim una perspectiva única dels mitjans mundials. Unim diversos consorcis de periodistes i mitjans de comunicació a diferents nivells i intentem maximitzar l'efecte de les nostres fonts. Ara tenim sis anys d'experiència treballant amb mitjans de l'Europa occidental, americans, indis, àrabs i veiem què fan amb el mateix material. Els resultats són increïblement diferents.

—**Edward Snowden va dir que molts periodistes van treure històries interessants dels seus documents, però que l'única organització que realment es va preocupar d'ell i que el va ajudar a fugir de Hong Kong va ser Wikileaks.**

—La majoria dels mitjans de comunicació "cremen les fonts". Edward Snowden va ser abandonat a Hong Kong, sobretot per *The Guardian*, que havia

publicat en exclusiva les seves històries. Però nosaltres vam pensar que era molt important que una font estrella com Edward Snowden no anés a la presó. Perquè això hauria espantat altres fonts i els hauria fet desistir de fer un pas endavant.

—**Certament hauria estat dissuadori per a altres informadors. Però la majoria de periodistes insisteixen en la independència i l'objectivitat. També els agrada remarcar que no són activistes polítics.**

—L'únic que demostren és que són activistes de *l' statu quo*.

—**Vostè no ha conegut periodistes que furguin a fons en qüestions complexes i que treballin de valent per oferir bones anàlisis?**

—Al Regne Unit, en diversos períodes, el periodisme ha estat una professió de senyors amateurs. I alguns d'ells fins i tot estan orgullosos de ser-ho. La seva qualitat no és comparable amb la dels serveis d'intel·ligència, encara que la majoria dels quals amagui un nivell considerable de corrupció i d'incompetència. Però, tot i així, tenen un cert ideal de professionalitat. Ara, per protegir les fonts, cal una extrema diligència i professionalitat.

—**A l'octubre, es publicarà un llibre amb el títol *The WikiLeaks Files. The World According to the US Empire* ('Els**

FILTRADORS PROFESSIONALS.

A l'esquerra, Bradley Manning, condemnat a 35 anys de presó per la filtració de documents diplomàtics. A la dreta, Edward Snowden. Antic treballador de la CIA i de l'NSA, va haver de demanar asil a Moscou, on continua residint.

arxius de Wikileaks. El món segons l'imperi dels Estats Units'), del qual vostè ha escrit el pròleg. Hi intenta desenvolupar la contextualització, l'anàlisi i el discurs alternatiu que els documents que ofereix Wikileaks necessiten?

—Generalment, no hi ha prou comprensió sistemàtica. Això té a veure amb l'economia dels mitjans, els cicles de notícies de curta durada, però no en culpo els mitjans, d'aquest fracàs. El món acadèmic tampoc no és capaç d'entendre els desenvolupaments geopolítics i tècnics actuals i la intersecció entre aquests dos àmbits. Wikileaks té un conflicte públic amb els Estats Units, que encara continua i en què molts joves s'han implicat. De cop i volta, van veure internet com el lloc on es produeixen la política i la geopolítica. Però on eren els joves professors amb voluntat de trobar un sentit a tot plegat? On és el nou Michel Foucault que intenti explicar com s'exerceix el poder en l'època actual? Per absurd que sembli, algunes de les millors anàlisis les ha fet Noam Chomski, que té 86 anys.

—**Potser els joves professors pensen que per fer carrera no els serà de gaire ajuda abordar aquesta qüestió, perquè és altament polèmica.**

—Exacte. És inherentment polèmica. Al mateix temps, les relacions de les

principals agències d'intel·ligència és un dels grans factors estructurals del món contemporani. Són el nucli de les relacions no econòmiques entre Estats. A mi em preocupa sobretot el món acadèmic i, en concret, els qui estudien les relacions internacionals. Wikileaks ha publicat més de dos milions de cables diplomàtics. És el més gran dipòsit de materials de font primària per a les relacions internacionals, tot consultable. És el cànon de les relacions internacionals. Som els qui tenim més material. S'han publicat informacions en castellà i en llengües asiàtiques. Però on són els diaris nord-americans i anglesos? Hi ha una explicació concreta: actuen com a escoles preparatòries del Departament d'Estat dels Estats Units. L'associació nord-americana que controla les cinc grans revistes de relacions internacionals, l'ISA, té una política oficial tàcita de no acceptar cap article que provingui de materials de Wikileaks.

—Parlem ara dels polítics. Per què els polítics —que van haver d'assabentar-se gràcies a Wikileaks i Edward Snowden que tenien els telèfons intervinguts i que uns espies de parla anglesa els llegien els correus— han reaccionat d'una manera tan tímida, lenta i feble a aquestes revelacions?

—Per què hi donen poca importància? Angela Merkel va haver de posar-se ferma perquè no volia semblar una líder dèbil, però crec que va arribar a la conclusió que els nord-americans no canviarien. Tota aquella informació de la intel·ligència nord-americana és valuosa per a l'agència d'intel·ligència estrangera d'Alemanya, el Bundesnachrichtendienst. Imagini's per un moment que el Govern alemany es queixa perquè l'han espia i els nord-americans diuen: d'acord, us donarem més coses, que hem robat de França. Quan els francesos es queixin, els donaran informacions robades d'Alemanya. L'NSA dedica molts recursos a l'obtenció d'informació, però llançar unes quantes engrunes a França i Alemanya quan comencin a gemegar pel fet de ser víctimes no els costa res, les còpies digitals no costen gens.

—Si la cosa anés així, deixaria en una situació totalment incòmoda els Governos alemany i francès.

—És trist. Sembla que els polítics alemanys es pensen que aquest debat els fa semblar dèbils i crea un conflicte amb els Estats Units. Per tant, és millor no donar tanta importància a l'espionatge. Si vostè fos un polític alemany i sabés que les agències d'intel·ligència nord-americanes han estat recollint informació de

125 polítics de primer nivell i alts càrrecs durant dècades, recordaria algunes de les converses que hagués tingut en aquells anys i aleshores entendria que els Estats Units les tenen totes i que podrien fer caure el Govern de Merkel en qualsevol moment que els convingués, senzillament filtrant fragments d'aquelles converses als periodistes.

—Snowden està atrapat a Moscou. Chelsea Manning, abans coneguda com a Bradley Manning, va ser condemnada a trenta-cinc anys de presó per enviar documents confidencials a Wikileaks. Aquests fets no han dissuadit altres informadors potencials?

—Estaven dissenyats per ser un poderós element dissuasori. Tot i així, diverses persones han fet un pas endavant després d'aquells fets i aquests actes de repressió tenen un efecte doble. Òbviament, condemnar algú a trenta-cinc anys de presó té un efecte dissuasori. Però també erosiona la percepció del Govern nord-americà com a autoritat legítima. Ser percebut com una autoritat justa és la clau de la legitimitat. Edward Snowden em va dir que havien abusat de Manning de tal manera que això havia contribuït a la seva decisió de convertir-se en informador, perquè demostra que el sistema és incapaç de reformar-se.

—Vostè es va tornar més prudent, després d'aquells fets?

—El Govern dels Estats Units m'acusa de cinc tipus de delictes diferents: no sé quants delictes m'atribueix en total, però són de cinc menes: espionatge, conspiració per cometre espionatge, frau i abús informàtic, robatori de secrets i conspiració general. Encara que només hi hagués un delictes de cada tipus, que no és el cas, em caurien quaranta-cinc anys, i la llei Espionage Act també preveu la cadena perpètua i la pena de mort. Per tant, seria absurd que em preocupés per les conseqüències de la propera publicació. Em van venir a veure funcionaris saudites després de la publicació de cables diplomàtics del seu país i em van dir que difondre i publicar informació del Govern comportava una pena de vint anys de presó. Només vint anys! Per tant, si hagués d'escollir entre ser extradit a l'Àrabia Saudita o als Estats Units, triaria l'Àrabia Saudita, un país famós per la seva moderació judicial.

—D'altra banda, Wikileaks s'ha convertit en una marca mundial en menys →

→ **de nou anys. Això compensa els problemes substancials que està passant?**

—No. Però hi ha altres coses que sí. El conflicte ens ha fet més forts, ha generat el Wikileaks que veiem avui dia. Aquesta gran biblioteca construïda des del coratge i la suor de molta gent ha tingut un enfrontament de cinc anys amb una superpotència sense perdre ni un sol “llibre”. Al mateix temps, aquests “llibres” han educat molta gent i, en alguns casos, en sentit literal, han permès alliberar innocents.

—**No és una mala conclusió. Sobretot atès que vostè va triar d’encarar-se amb els enemics més poderosos que hi ha a la Terra. O què hi ha de més poderós que el Govern dels Estats Units, el seu exèrcit i els seus serveis secrets?**

—La física. La matemàtica. Els puntals de la realitat física són durs i convindria que els canviéssim, i ara sabem com ho hem de fer.

—**D’entre tots les casos judicials que tenen oberts, quin creu que és el cas que representa una amenaça més gran?**

—Tenim una dotzena de processos legals. Des d’un punt de vista periodístic, ja que és el major cas d’espionatge de la història contra un editor, aquest cas és molt atractiu, perquè els mitjans tenen motius per protestar cada dia. Però hi ha una altra cosa que encara és més atractiva que un cas d’espionatge, i és el sexe, encara que sigui inventat. Hi ha un altra investigació, que té a veure amb el paper de Wikileaks en l’asil d’Edward Snowden. I hi ha la llei Anti-Terror Act de la Gran Bretanya, que és la raó per la qual Sarah Harrison, la nostra editora d’investigacions, ha de treballar des de Berlín. Austràlia, el meu país natal, també ha anunciat que emprendre una investigació criminal contra nosaltres perquè vam revelar una ordre falsa per cobrir un gran cas de suborn internacional que implica va caps d’Estat.

—**Rep més suport o més solidaritat com a resultat de la persecució?**

—La persecució s’ha fet servir per crear *dessolidaritat*. En part ha tingut l’efecte contrari, però en part ha facilitat als països occidentals els atacs retòrics

contra nosaltres. Però el clima ha canviat positivament. No ha afectat mai la majoria dels móns hispanòfon, francòfon o italianòfon i òbviament tampoc el russòfon. Fins i tot als Estats Units tenim el suport de la majoria de ciutadans de menys de trenta-cinc anys.

—**A Erich Mielke, cap de la policia secreta de l’Alemanya oriental, li agradava dir: “Ho hem de saber tot”. Els espies nord-americans sembla que s’interessaven per aspectes concrets.**

—Les escoltes que vam publicar provenien dels anomenats Global Signals Intelligence Highlights (Executive Edition). Això és la versió executiva; no és la versió avorrida que reben els qui ocupen un rang baix. Això són els Oscars. Quan es diu alguna cosa que d’alguna manera és “interessant”, comença a pujar per la cadena alimentària dels serveis d’intel·ligència. Si és molt “interessant”, s’inclou en els Global SIGINT Highlights. Quan es tan “interessant” que ajuda a una Hillary Clinton, un Barack Obama, el director de la intel·ligència nord-americana o el cap del Departament de Comerç a prendre

“LA PERSECUCIÓ CONTRA WIKILEAKS S’HA FET SERVIR PER CREAR ‘DESSOLIDARITAT’”

una decisió, aleshores s’inclou en la versió executiva.

—**Pensa, doncs, que se’n pot deduir alguna pel que fa a les prioritats polítiques del Govern dels Estats Units?**

—Sí, s’hi poden observar polítiques reals: que el Govern nord-americà tenia molt d’interès a assabentar-se que Alemanya proposaria un rol més important a la Xina en el Fons Monetari Internacional, per exemple. Es pot prendre una decisió executiva: eliminar la idea de Merkel abans no es desenvolupi, perquè els Estats Units consideren el fet que la Xina ajudi Europa com una amenaça al seu domini.

—**No hem dit res de les grans corporacions privades. Vostè s’ha reunit amb Eric Schmidt, conseller delegat de Google. Creu que és un home perillós?**

—Si la pregunta és “Google recopila més informació que l’NSA?”, la resposta és no, perquè l’NSA també recull informació de Google. El mateix es pot aplicar a Facebook i altres companyies amb seu a Silicon Valley. Tot i així, recullen molta informació i fan servir un nou model econòmic que els acadèmics anomenen “capitalisme sota vigilància”. La informació general sobre un individu no té cap valor, però quan ajuntes un miler de milions d’individus, es torna més estratègic que un gasoducte o un oleoducte.

—**Els serveis secrets es perceben com a criminals potencials, però les grans corporacions de noves tecnologies són percebudes si més no de manera ambigua.**

—Fins als anys vuitanta, els ordinadors eren unes grans màquines dissenyades per a l’exèrcit o per als científics, però més endavant es van desenvolupar els ordinadors personals i les empreses van haver de començar a publicitar-les com unes màquines que eren útils per a les persones corrents. Organitzacions com Google, el model de negoci de les quals és la vigilància massiva “voluntària”, sembla que ofereixin serveis gratuïts. Correu electrònic gratuït, cerques gratuïtes, etc. Per tant, no sembla que siguin una

“ASSISTIM A UN COL·LONIALISME DIGITAL: ES PROMOU I DIFON LA MENTALITAT NORD-AMERICANA”

empresa, perquè les empreses no fan coses gratuïtes. Sembla, erròniament, que formin part de la societat civil.

—**I modelen el pensament de milers de milions d’usuaris?**

—També exporten una mentalitat cultural concreta. Es pot utilitzar el vell terme “imperialisme cultural” o es pot anomenar “disneylandització” d’internet. Potser “colonització digital” és el millor terme.

—**Com és aquesta “colonització”?**

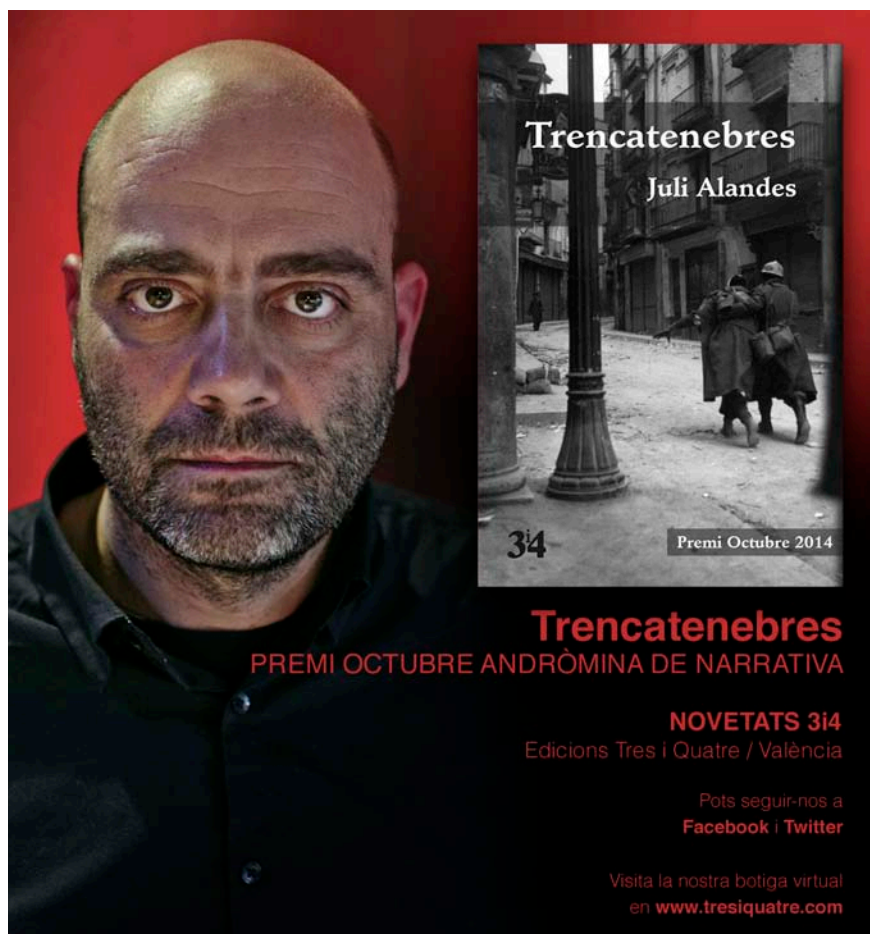
—Aquestes corporacions estableixen noves normes socials sobre quines activitats estan permeses i quina informació es pot transmetre. Fins i tot sobre quant de mugró pots ensenyar. O respecte a coses molt bàsiques, que normalment se

sotmeten al debat públic i als parlaments, que fan lleis. Un cop alguna cosa es torna massa polèmica, aquestes organitzacions la prohibeixen. O, si no és tan controvertida però afecta els seus interessos, la prohibeixen si més no parcialment, o simplement no la fomenten.

—**Per tant, a la llarga, la diversitat cultural està en perill?**

—L’efecte a llarg termini és una tendència cap a la uniformitat; el que és controvertit s’elimina. Es promou i es difon arreu del món la mentalitat nord-americana, perquè creuen que aquesta manera de pensar no és polèmica. Això és, literalment, una mena de colonialisme digital. ●

Traducció d’Arnau Figueras

Trencatenebres
Juli Alandes

34 Premi Octubre 2014

Trencatenebres
PREMI OCTUBRE ANDRÒMINA DE NARRATIVA

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com